TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. rugsėjo 10 d.*

Byloje C-366/08

dėl *Oberlandesgericht München* (Vokietija) 2008 m. liepos 31 d. Nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2008 m. rugpjūčio 11 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

prieš

Adolf Darbo AG

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai T. von Danwitz, E. Juhász, G. Arestis (pranešėjas) ir J. Malenovský,

* Proceso kalba: vokiečių.

generalinis advokatas Y. Bot,
posėdžio sekretorius N. Nanchev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. gegužės 20 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* R. Burkhardt,

— *Adolf Darbo AG*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* D. Gorny,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos M. Lumma ir J. Möller,

— Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos A. Adam ir R. Loosli-Surrans,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos M. Dowgielewicz,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos F. Erlbacher ir L. Pignataro-Nolin,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra susijęs su 1995 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/2/EB dėl maisto priedų, išskyrus dažiklius ir saldiklius (OL L 61, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 50), atsižvelgiant į 1998 m. spalio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/72/EB padarytus pakeitimus, (toliau – Direktyva 95/2) III priedo A dalies ir 2001 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyvos 2001/113/EB dėl žmonių maistui skirtų vaisių džemų, želė, marmeladų ir saldintos kaštonų tyrės (OL L 2002, p. 67; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 27 t., p. 190) I priedo II dalies antros pastraipos aiškinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą tarp *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV* (toliau – ZBW) ir pagal Austrijos teisę įsteigtos bendrovės *Adolf Darbo AG* (toliau – *Darbo*) dėl draudimo pastarajai prekiauti Vokietijoje aukščiausios rūšies džemu, į kurį įdėta konservanto kalio sorbato (E 202), ir pareigos atlyginti ZBW per procedūrą dėl veiksmų nutraukimo patirtas išlaidas.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Pagal Direktyvos 95/2 antrą konstatuojamąją dalį pagrindinis maisto priedų ir jų naudojimo taisyklių tikslas yra apsaugoti vartotoją.

4 Šios direktyvos ketvirtoje konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad, atsižvelgiant į naujausią mokslo ir toksikologinę informaciją apie šias medžiagas, kai kurios iš jų gali būti leidžiamos naudoti tik tam tikruose maisto produktuose ir tam tikromis sąlygomis.

5 Pagal šios direktyvos 1 straipsnį ji yra konkreti direktyva, sudaranti visa apimančios direktyvos, numatytos 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/107/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto priedus, kuriuos leidžiama naudoti žmonėms vartoti skirtuose maisto produktuose, suderinimo (OL L 40, 1989, p. 27; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 9 t., p. 311) 3 straipsnyje, dalį. Direktyva 95/2 yra taikoma priedams, išskyrus dažiklius ir saldiklius; ji netaikoma fermentams, išskyrus išvardytus jos prieduose.

6 Pagal šios direktyvos 1 straipsnio 3 dalies a punktą konservantai – tai medžiagos, kurios prailgina maisto produktų vartojimo laiką ir apsaugo juos nuo mikroorganizmų sukeliamo gedimo.

7 Pagal Direktyvos 95/2 2 straipsnio 1 ir 4 dalis:

„1. Maisto produktuose gali būti naudojamos tik I, III, IV ir V priede išvardytos medžiagos 1 straipsnio 3 dalyje ir 1 straipsnio 4 dalyje nurodytais tikslais.

<…>

4. III ir IV prieduose išvardytus maisto priedus galima naudoti tik šiuose prieduose nurodytuose maisto produktuose ir pagal juose nurodytas sąlygas.

<…>“

8 Šios direktyvos III priedo A dalyje nurodyti konservantai ir antioksidantai, kaip antai sorbatai, benzoatai ir p-hidroksibenzoatai, kuriuos galima naudoti tam tikromis sąlygomis. Kalio sorbatas gali būti dedamas į šiuos maisto produktus:

„<…>

Džemus, želė, marmeladus ir panašius nekaloringus produktus, turinčius mažai cukraus arba be cukraus, ir kitus vaisinius užtepus, *Marmeladas*.

<…>“

9 Šios direktyvos III priedo B dalyje numatoma, kad sieros dioksidas ir įvairūs sulfitai gali būti dedami į šiuos maisto produktus:

„<…>

Džemus, želes ir marmeladus (pagal [1979 m. liepos 24 d. Tarybos direktyvą 79/693/EEB dėl valstybių narių įstatymų dėl vaisių džemų, želė ir marmeladų bei kaštonų tyrės suderinimo (OL L 205, p. 5), atsižvelgiant į 1988 m. lapkričio 18 d. Tarybos direktyva 88/593/EEB (OL L 318, p. 44) padarytus pakeitimus (toliau – Direktyva 79/693)], išskyrus aukščiausios rūšies džemą ir aukščiausios rūšies želė, bei kitus panašius vaisinius užtepus, įskaitant nekaloringus produktus.

<…>“

10 Direktyvos 79/693 penktoje konstatuojamojoje dalyje numatoma „kadangi pastaruoju metu kai kuriose rinkose pasirodė naujo tipo mažo cukringumo šių gaminių rūšis, bet jos pramoninei gamybai dar nėra galutinai pasirengta; kadangi dėl šios priežasties pradiniame etape yra patartina leisti valstybėms narėms šiuos gaminius įtraukti į vaisių džemų, želė ir marmeladų bei kaštonų tyrės prekių nomenklatūrą; <…>“.

11 Pagal šios direktyvos 1 straipsnį ji, be kita ko, taikoma „džemui“ ir „aukščiausios rūšies džemui“.

12 Pagal šios direktyvos 2 straipsnį valstybės narės imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad I priede apibrėžti gaminiai galėtų patekti į rinką tik tada, jeigu jie atitinka šioje direktyvoje nustatytus apibrėžimus ir taisykles.

13 Pagal Direktyvos 79/693 3 straipsnį:

„1. I priede išvardytais pavadinimais turi būti pavadinami tik jame apibrėžti gaminiai ir tik tada, jeigu refraktometru nustatytas jų tirpios sausosios medžiagos kiekis sudaro ne mažiau nei 60 proc. viso gaminio.

2. Valstybės narės savose teritorijose taip pat gali leisti naudoti I priede išvardytus pavadinimus mažiau nei 60 proc. tirpios sausosios medžiagos turintiems gaminiams, atitinkantiems kitas šios direktyvos nuostatas, išskyrus tuos, kurie yra nurodyti 3 priedo B skirsnyje.

<…>“

14 Direktyvos 79/693 7 straipsnio 3 dalies b punkte numatoma:

„Ženklinant I priede apibrėžtus gaminius etiketėmis, privaloma nurodyti šią informaciją:

<…>

b) įrašomi žodžiai „bendras cukraus kiekis: …g 100 g“, kur trūkstamas skaičius parodo 20° C nustatytu refraktometru nustatytą cukraus vertę galutiniame produkte, numatant +/-3 proc. paklaidą tarp tikrosios refraktometro vertės ir rodomos vertės; <…>“.

15 Direktyvos 79/693 I priede nustatomi gatavų gaminių, įskaitant aukščiausios rūšies džemą ir džemą, apibrėžimai:

„<…>

1. Aukščiausios rūšies džemas:

reiškia atitinkamos želė konsistencijos mišinį, sudarytą iš cukrų ir vaisių minkštimo, gauto iš:

— vienos rūšies vaisių arba

— dviejų ar kelių vaisių rūšių, išskyrus obuolius, kriaušes, slyvas su sunkiai išlupamais kauliukais, melionus, arbūzus, vynuoges, moliūgus, agurkus ir pomidorus.

Vaisių minkštimo kiekis 1 000 g gatavo produkto pagaminti negali būti mažesnis nei:

450 g (paprastai)

<…>

2. Džemas:

reiškia atitinkamos želė konsistencijos mišinį, sudarytą iš cukrų ir vaisių minkštimo ir/ar tyrės iš:

— vienos rūšies vaisių arba

— dviejų ar kelių vaisių rūšių.

Vaisių minkštimo ir/ar tyrės kiekis 1 000 g gatavo produkto pagaminti negali būti mažesnis nei:

350 g (paprastai)

<…>“

16 Pagal Direktyvos 2001/113, kuri nuo 2003 m. liepos 12 d. panaikino Direktyvą 79/693, 1 straipsnį Direktyva 2001/113 taikoma I priede apibūdintiems produktams, išskyrus produktus, naudojamus smulkiems kepiniams, pyragaičiams ir sausainiams gaminti.

17 Direktyvos 2001/113 I priede nėra padaryta jokių reikšmingų Direktyvos 79/693 I priede pateiktų sąvokų „džemai“ ir „aukščiausios rūšies džemai“ pakeitimų. Be kita ko, Direktyvos 2001/113 I priedo II dalyje numatoma:

„Tirpių sausųjų medžiagų kiekis produktuose, nurodytuose I dalyje, turi būti ne mažesnis kaip 60 %, matuojant refraktometro pagalba, išskyrus tuos produktus, kuriuose cukrūs visiškai arba iš dalies yra pakeisti saldikliais.

Nepažeisdamos [2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklinimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo (OL L 109, p. 29; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 5 t., p. 75)] 5 straipsnio 1 dalies, valstybės narės, siekdamos

atsižvelgti į tam tikrus ypatingus atvejus, gali leisti vartoti 1 dalyje apibūdintų produktų pavadinimus, jei tuose produktuose yra mažiau kaip 60 % tirpios sausosios masės.“

18 1994 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/35/EB dėl maisto produktuose naudojamų saldiklių (OL L 237, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk. 13 t., p. 288) 1 straipsnio 3 dalyje numatoma:

„3. Šioje direktyvoje sąvokos „be cukraus priedų“ ir „žemos energinės vertės“ trečiajame priedo stulpelyje yra apibūdinamos taip:

— „be cukraus priedų“: be papildomų monosacharidų arba disacharidų, arba be jokių kitų maisto saldinimui naudojamų medžiagų,

— „žemos energinės vertės“: energijos vertė sumažinta mažiausiai 30 % lyginant su pirminiu maisto produktu arba panašiu produktu.“

Nacionalinės teisės aktai

Vokietijos teisės aktai

19 Pagal 2005 m. rugsėjo 1 d. Maisto produktų, vartojimo prekių ir pašarų kodekso (Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch, BGBl. I, 2006, p. 945) 2006 m. balandžio 26 d. 6 straipsnio redakciją:

„Draudimas naudoti maisto priedus

1. Draudžiama:

1) verslo tikslais gaminant ir apdorojant į rinką tiekti skirtus maisto produktus:

a) naudoti <…> neleistinus maisto priedus <…>;

2) verslo tikslais tiekti į rinką maisto produktus, kurie pagaminti ar apdoroti pažeidžiant 1 punkte numatytą draudimą arba kurie neatitinka pagal 7 straipsnio 1 dalį, 2 dalies 1 punktą arba 5 dalį priimto teisės akto.“

20 Pagal 1998 m. sausio 29 d. Nutarimo dėl leidimo technologiniais tikslais naudoti priedus maisto produktuose (*Verordnung über die Zulassung von Zusatzstoffen zu Lebensmitteln zu technologischen Zwecken*, BGBl. I, 1998, p. 230) 5 priedo A dalies 1 ir 2 sąrašus kalio sorbatą galima naudoti tik „mažai cukraus turinčiuose džemuose, želėje, marmeladuose bei panašiuose nekaloringuose arba cukraus neturinčiuose produktuose bei kituose vaisių pagrindu pagamintuose užtepuose; *Marmeladas*“.

21 Pagal 2003 m. spalio 23 d. Nutarimo dėl džemų ir kai kurių kitų panašių produktų (*Verordnung über Konfitüren und einige ähnliche Erzeugnisse*, BGBl. I, 2003, p. 2151) 4 straipsnį verslo tikslais į rinką negalima tiekti maisto produktų, kurių pavadinimai nurodyti šio nutarimo I priede, bet kurie neatitinka šiame priede išvardytų gamybos reikalavimų.

22 Šio nutarimo I priedo I dalyje pagal Direktyvą 2001/113 numatyti džemų pavadinimu „aukščiausios rūšies džemas“ gamybos reikalavimai. Šio priedo II dalyje teigiama:

„1. I dalyje apibrėžtuose produktuose tirpi sausoji masė <…> turi sudaryti ne mažiau kaip 60 %. Tai netaikoma produktams, kuriuose cukrus visiškai arba iš dalies pakeistas saldikliais, kaip tą numato nutarimas dėl leidimo naudoti priedus maisto produktuose.

<…>“

Austrijos teisės aktai

23 2004 m. Austrijos sveikatos ir moterų reikalų ministrės nutarimo dėl džemų, želės, marmeladų ir kaštonų tyrės (*Verordnung der Bundesministerin für Gesundheit und Frauen über Konfitüren, Gelees, Marmeladen und Maronenkrem*, BGBl. II, Nr. 367/2004) 3 straipsnyje nustatoma:

„1. 1 straipsnio 1 dalyje apibrėžtuose produktuose tirpi sausoji masė <…> turi sudaryti ne mažiau kaip 60. Tai netaikoma produktams, kuriuose cukrus visiškai arba iš dalies pakeistas saldikliais. <…>

2. Mažai cukraus turinčiuose džemuose, želėje ir marmeladuose tirpi sausoji masė <…> turi sudaryti mažiau negu 60 %, tačiau daugiau nei 45 %; vaisių kiekis tokiuose produktuose turi atitikti bent aukščiausios rūšies kategorijos produktams taikomus reikalavimus.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

24 *Darbo* pavadinimu „Konfitüre extra“ (aukščiausios rūšies džemas) tiekia džemą 25 g porcijų pakuotėmis ir didelėmis pakuotėmis aukštos kokybės kepinių gamybai skirtą džemą, kuriame yra kalio sorbato (E 202), o cukrus, t. y. sausoji masė, sudaro 58 %.

25 Ieškovė pagrindinėje byloje ZBW nusprendė, kad šiuose džemuose nėra mažai cukraus ir Miuncheno apygardos teismui (*Landgericht München*) pateiktu ieškiniu pareikalavo, kad *Darbo* Vokietijoje nutrauktų prekybą aukščiausios rūšies džemu ir atlygintų per procedūrą dėl veiksmų nutraukimo patirtas išlaidas.

26 *Darbo* paprašė atmesti ieškinį ir nurodė, kad jos džemuose yra mažai cukraus, todėl pagal Direktyvą 95/2 į juos leidžiama dėti kalio sorbato. *Darbo* teigimu, kadangi jos džemais yra teisėtai prekiaujama Austrijoje, jų pardavimas Vokietijoje irgi yra teisėtas.

27 2007 m. rugsėjo 25 d. Miuncheno apygardos teismas patenkino ieškovės prašymą. *Darbo* dėl šio sprendimo padavė apeliacinį skundą *Oberlandesgericht München* (Miuncheno aukštesnysis apygardos teismas).

28 Šio teismo teigimu, jei sąvoka „turintis mažai cukraus“ Direktyvos 95/2 III priedo A dalies prasme neapima džemų, kurie vadinami „aukščiausios rūšies džemais“, į tokius džemus kalio sorbato, kaip konservanto, negali būti dedama. Tokiu atveju *Darbo* negali prekiauti savo džemais nei Vokietijoje, nei Austrijoje.

29 Tačiau jei sąvoka „mažai cukraus turintys džemai“ apima aukščiausios rūšies džemus, sprendimas pagrindinėje byloje priklauso nuo to, kokiomis aplinkybėmis galima teigti, jog juose yra mažai cukraus. Šiuo atžvilgiu reikia nustatyti, ar ši sąvoka apima ir džemus, kuriuose tirpi sausoji masė sudaro 58 %.

30 Šiomis aplinkybėmis *Oberlandesgericht München* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Direktyvos 95/2 III priedo A dalyje esančią sąvoką „mažai cukraus turintys džemai“ reikia aiškinti taip, jog ji apima ir džemus pavadinimu „aukščiausios rūšies džemas“?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas:

   a) Kaip reikia aiškinti Direktyvos 95/2 <…> III priedo A dalyje esančią sąvoką „mažai cukraus turintys džemai“?

   b) Ar ją reikia aiškinti visų pirma taip, jog ji apima ir džemus pavadinimu „aukščiausios rūšies džemas“, kuriuose tirpi sausoji masė sudaro 58 %?

3. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą ir antrojo klausimo b punktą būtų teigiamas:

   Ar <…> Direktyvos 2001/113 <…> (I priedo II dalies antrą pastraipą) reikia aiškinti taip, kad pavadinimą „aukščiausios rūšies džemas“ galima leisti vartoti džemams, kuriuose tirpi sausoji masė sudaro mažiau nei 60 %, pavadinti ir tuomet, kai tokių džemų atveju pavadinimui „džemas“ nekeliami mažesni reikalavimai?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

31 Savo pirmuoju ir antruoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyvos 95/2 III priedo

A dalyje esanti sąvoka „mažai cukraus turintys džemai“ apima džemus pavadinimu „aukščiausios rūšies džemai“, kuriuose yra 58 % cukraus.

32 Norint atsakyti į šiuos klausimus, reikia nustatyti, pirma, ar pavadinimas „džemai“ šios nuostatos prasme apima ir produktus pavadinimu „aukščiausios rūšies džemai“.

33 Direktyva 95/2, kaip specialia direktyva, sudarančia išsamios direktyvos, numatytos Direktyvos 89/107 3 straipsnyje, dalį, siekiama suderinti valstybių narių įstatymus, reglamentuojančius tam tikrų maisto priedų, kuriuos leidžiama naudoti žmonėms vartoti skirtuose maisto produktuose, naudojimą.

34 Direktyvos 95/2 III priede yra nurodyti konservantai ir antioksidantai, kurie laikantis tam tikrų sąlygų gali būti leidžiami tam tikruose maisto produktuose. Šio priedo A dalyje, be kita ko, numatoma, kad kalio sorbato gali būti dedama tik į „džemus, želę, marmeladus ir panašius nekaloringus produktus, turinčius mažai cukraus arba be cukraus, ir kitus vaisinius užtepus, *Marmeladas*“.

35 Šios nuostatos formuluotėje pavartota sąvoka „mažai cukraus turintys džemai“, tačiau nenurodoma, ar pavadinimas „džemai“ vartojamas bendrąja prasme taip, kad apimtų ne tik produktus pavadinimu „džemai“, bet ir tokius produktus, kurie vadinasi „aukščiausios rūšies džemai“.

36 Kadangi Direktyva 95/2 neapibrėžia pavadinimo „džemai“, todėl norint nustatyti, ar pagal šią direktyvą produktai pavadinimu „aukščiausios rūšies džemai“ gali turėti mažai cukraus, reikia remtis Direktyva 79/693 dėl valstybių narių įstatymų dėl, be kita ko, džemų suderinimo, kuri buvo taikoma pagrindinės bylos aplinkybių metu.

37 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad Direktyva 2001/113, kuria nuo 2003 m. liepos 12 d. panaikinta Direktyva 79/693, nebuvo padaryta jokių reikšmingų Direktyvoje 79/693 pateiktų sąvokų „džemai“ ir „aukščiausios rūšies džemai“ pakeitimų.

38 Direktyvos 79/693 3 straipsnio 1 dalyje numatoma, kad šios direktyvos I priede išvardytais pavadinimais gali būti vadinami tik jame apibrėžti gaminiai, jeigu refraktometru nustatytas jų tirpios sausosios medžiagos kiekis sudaro ne mažiau nei 60 % viso gaminio.

39 Be to, pagal šio 3 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą valstybės narės savose teritorijose taip pat gali leisti naudoti pavadinimus „džemai“ ir „aukščiausiosios rūšies džemai“ mažiau nei 60 % tirpios sausosios medžiagos turintiems gaminiams, atitinkantiems kitas šios direktyvos nuostatas, pavadinti.

40 Kaip matyti iš Direktyvos 79/693 penktos konstatuojamosios dalies, Bendrijos teisės aktų leidėjas norėjo kaip išimtį valstybėms narėms palikti galimybę pasirinkti, ar leisti mažai cukraus turinčius produktus vadinti jos I priede nurodytais pavadinimais.

41 Be to, remiantis šios direktyvos I priedu džemas yra atitinkamos želė konsistencijos mišinys, sudarytas iš cukraus ir vaisių minkštimo ir (ar) tyrės iš vienos arba kelių rūšių vaisių. Šiame priede taip pat nurodoma, kad vaisių minkštimo ir (ar) tyrės kiekis 1 000 g gatavo produkto pagaminti paprastai negali būti mažesnis nei 350 gramų.

42 Remiantis šiuo priedu aukščiausios rūšies džemas yra atitinkamos želė konsistencijos mišinys, sudarytas iš cukraus ir vaisių minkštimo, gautas iš vienos arba kelių rūšių

vaisių, išskyrus kai kuriuos vaisius, kurie negali būti maišomi. Šiame priede numatoma, kad vaisių minkštimo kiekis 1 000 g gatavo produkto pagaminti paprastai negali būti mažesnis nei 450 gramų.

43 Remiantis šiais apibrėžimais darytina išvada, kad esminis skirtumas tarp šių dviejų „džemų“ pavadinimų yra juos gaminant naudojamų vaisių minkštimo koncentracija ir kiekis.

44 Šiuo atžvilgiu Direktyvos 79/693 nuostatose nėra nieko, kas rodytų, kad „aukščiausios rūšies džemais“ vadinamuose produktuose cukraus kiekis turi būti didesnis nei „džemais“ vadinamuose produktuose ar kad tik „džemuose“ gali būti mažas cukraus kiekis.

45 Galiausiai dėl Direktyvos 95/2 konkrečiai reikia pažymėti, kad kitose šių priedų nuostatose yra aiškiai ir akivaizdžiai kalbama apie „džemais“ ar „aukščiausios rūšies džemais“ vadinamus produktus.

46 Iš tikrųjų Direktyvos 95/2 II priede, kuriame nurodyti maisto produktai, į kuriuos galima dėti tik kai kurių I priede išvardytų maisto priedų, yra du atskiri sąrašai, atsižvelgiant į tai, ar tie produktai yra „džemai“, ar „aukščiausios rūšies džemai“ Direktyvos 79/693 prasme.

47 Direktyvos 95/2 III priedo B dalyje, skirtoje sieros dioksidams ir sulfitams, kurių laikantis tam tikrų sąlygų gali būti dedama į tam tikrus maisto produktus, yra nurodyti „džemai, želės ir marmeladai pagal direktyvą 79/693/EEB, išskyrus aukščiausios rūšies džemą ir aukščiausios rūšies želė, bei kiti panašūs vaisiniai užtepai, įskaitant nekaloringus produktus“. Šioje nuostatoje aiškiai nurodyta, kad šių priedų negalima dėti į produktus pavadinimu „aukščiausios rūšies džemai“.

48 Vadinasi, sudarydamas Direktyvos 95/2 II priedo ir III priedo B dalies sąrašus tam, kad apibrėžtų, viena vertus, maisto produktus, į kuriuos galima dėti tik kai kurių maisto priedų, kurie išvardyti šios direktyvos I priede, ir, kita vertus, konservantus ir antioksidantus, kaip antai sieros dioksidai ir sulfitai, kuriuos galima naudoti tam tikromis sąlygomis, Bendrijos teisės aktų leidėjas aiškiai atskyrė sąvokas „džemai“ ir „aukščiausios rūšies džemai“ Direktyvos 79/693 prasme.

49 Taigi pagal Direktyvos 95/2 III priedo A dalį konservantų, kaip antai kalio sorbato, galima dėti tik į džemus, kuriuose yra mažai cukraus, nesant jokios informacijos dėl jų pavadinimo.

50 Tokiomis aplinkybėmis iš šių svarstymų matyti, kad pavadinimas „džemai“ Direktyvos 95/2 III priedo A dalies prasme vartojamas bendrąja prasme ir apima tiek produktus pavadinimu „džemai“, tiek ir produktus pavadinimu „aukščiausios rūšies džemai“.

51 Antra, reikia išnagrinėti, ar tokie aukščiausios rūšies džemai, kokiais prekiauja *Darbo*, kuriuose yra 58 % cukraus, gali būti laikomi „mažai cukraus turinčiais džemais“ Direktyvos 95/2 III priedo A dalies prasme.

52 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia pažymėti, kad nors šioje nuostatoje nėra nurodyta jokia riba, žemiau kurios džemą galima laikyti turinčiu mažai cukraus, šį žodžių junginį išnagrinėjus pažodžiui matyti, kad cukraus kiekis turi būti itin sumažintas, palyginti su tam tikru referenciniu kiekiu. Iš tikrųjų, šioje nuostatoje prieveiksmis „mažai“ vartojamas siekiant apibrėžti cukraus kiekį, kuris turi būti džemuose, kad į juos būtų galima dėti priedų.

53 Vokietijos vyriausybė savo rašytinėse pastabose mano, kad sąvokos „turintis mažai cukraus“ ir „žemos energinės vertės“ Direktyvoje 95/2 vartojamos kaip visiškai lygiavertės. Todėl ši vyriausybė nurodo Direktyvos 94/35 1 straipsnio 3 dalyje esantį sąvokos „žemos energinės vertės“ apibrėžimą, pagal kurį energinė vertė turi būti sumažinta mažiausiai 30 %, palyginti su pirminiu maisto produktu arba panašiu produktu.

54 Šiuo atžvilgiu pakanka pažymėti, kad pagal įvairius Direktyvos 95/2 priedus šios dvi sąvokos apibrėžia skirtingus produktus: džemus ir į juos panašius produktus. Vadinasi, Bendrijos teisės aktų leidėjas šių dviejų sąvokų nelaikė visiškai lygiavertėmis ir sąvoka „turintis mažai cukraus“ nebūtinai reiškia, kad turi būti 30 % sumažinimas, palyginti su tam tikra referencine verte.

55 Bet kuriuo atveju, kaip teisingai per posėdį pažymėjo Komisija, pažodžiui išnagrinėjus šias dvi sąvokas matyti, kad jos reiškia, jog, norint į džemus dėti kalio sorbato, juose esantis cukraus kiekis arba į juos panašių produktų energinė vertė turi būti itin sumažinti.

56 Be to, reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 95/2 1 straipsnio 3 dalį konservantai yra medžiagos, kurios prailgina maisto produktų vartojimo laiką ir apsaugo juos nuo mikroorganizmų sukeliamo gedimo.

57 Remiantis moksliniais ir technologiniais kriterijais, kurių pagrindu buvo priimta Direktyva 95/2, technologinis poreikis į džemus dėti tokio konservanto kaip kalio sorbatas egzistuoja tik gaminant tokius džemus, kurie turi mažai cukraus, nes juose esančio cukraus kiekio nepakanka jiems konservuoti.

58 Pagal Direktyvos 95/2 antrąją konstatuojamąją dalį pagrindinis maisto priedų ir jų naudojimo taisyklių tikslas yra apsaugoti vartotoją.

59 Pagal Direktyvos 95/2 2 straipsnio 1 dalį maisto produktuose gali būti naudojamos tik I, III, IV ir V priede išvardytos medžiagos 1 straipsnio 3 dalyje ir 1 straipsnio 4 dalyje nurodytais tikslais.

60 Šiuo atžvilgiu Teisingumo Teismas nusprendė, kad technologinis poreikis yra glaudžiai susijęs su vertinimu, kas yra būtina saugant visuomenės sveikatą. Iš tikrųjų nesant technologinio poreikio, pateisinančio priedo naudojimą, nėra jokio pagrindo leisti naudoti priedą ir rizikuoti visuomenės sveikata (žr. 2003 m. kovo 20 d. Sprendimo *Danija prieš Komisiją*, C-3/00, Rink. p. I-2643, 82 punktą).

61 Todėl šis visuomenės sveikatos apsaugos tikslas reikalauja šių priedų ir, konkrečiai kalbant, tokių konservantų kaip kalio sorbatas naudojimą maisto produktuose apriboti tais atvejais, kai egzistuoja ypatingas technologinis poreikis. Šiuo atžvilgiu Direktyvos 95/2 III priedo A dalyje reikalaujama, kad džemuose būtų itin sumažintas cukraus kiekis, kad dedant į juos kalio sorbato būtų tenkinamas technologinis konservavimo poreikis.

62 Šiuo atveju, kadangi Direktyva 79/693 buvo nustatyta 60 % cukraus kiekio referencinė vertė džemams, tokiuose kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamuose „aukščiausios rūšies džemais“ vadinamuose produktuose, kuriuose cukraus kiekis sudaro 58 %, jis yra tik labai nedaug sumažintas, palyginti su šia 60 % referencine verte.

63 Galiausiai, reikia pridurti, kaip per posėdį pažymėjo ir Prancūzijos vyriausybė, kad Direktyvos 79/693 7 straipsnio 3 dalies b punkte numatoma, kad etiketėmis ženklinant

I priede apibrėžtus gaminius, tarp kurių yra ir „džemais“ ir „aukščiausios rūšies džemais“ vadinami produktai, privaloma nurodyti šią informaciją: „bendras cukraus kiekis: …g 100 g“, numatant +/-3 laipsnių refraktometrinę paklaidą.

64 Taip Bendrijos teisės aktų leidėjas pripažino, kad +/-3 punktų nukrypimas nuo referencinės 60 % vertės negali reikšmingai pakeisti „džemais“ ir „aukščiausios rūšies džemais“ vadinamų produktų cukraus kiekio. Šiuo atveju aukščiausios rūšies džemas, kurio cukraus kiekis, nurodomas kaip būtina informacija ant šių produktų etikečių, siekia 58 %, neviršija Bendrijos teisės aktų leidėjo nustatytų paklaidos ribų.

65 Vadinasi, atsižvelgiant į Direktyvos 95/2 III priedo A dalies tekstą, šioje direktyvoje numatytą technologinį poreikį, kuris turi būti tenkinamas dedant konservantų, ir tikslą apsaugoti visuomenės sveikatą, ši nuostata netaikoma tokiems džemams.

66 Todėl į pirmąjį ir antrąjį klausimus, reikia atsakyti, kad Direktyvos 95/2 III priedo A dalyje esanti sąvoka „mažai cukraus turintys džemai“ apima džemus pavadinimu „džemai“ ir „aukščiausios rūšies džemai“, kuriuose cukraus kiekis yra itin sumažintas, palyginti su 60 % referencine verte. „Aukščiausios rūšies džemais“ vadinami produktai, kuriuose cukraus kiekis sudaro 58 %, negali būti laikomi turinčiais mažai cukraus šios nuostatos prasme.

67 Atsižvelgiant į atsakymus į pirmąjį ir antrąjį klausimus, nereikia atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo trečiąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

68 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1995 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/2/EB dėl maisto priedų, išskyrus dažiklius ir saldiklius, atsižvelgiant į 1998 m. spalio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/72/EB padarytus pakeitimus, III priedo A dalyje esanti sąvoka „mažai cukraus turintys džemai“ apima džemus pavadinimu „džemai“ ir „aukščiausios rūšies džemai“, kuriuose cukraus kiekis yra itin sumažintas, palyginti su 60 % referencine verte. „Aukščiausios rūšies džemais“ vadinami produktai, kuriuose cukraus kiekis sudaro 58 %, negali būti laikomi turinčiais mažai cukraus šios nuostatos prasme.

Parašai.